

Forord

Det er en kendt sag, at de fleste tidsskrifter arbejder med temaer for de enkelte numre. Faktisk er temaet oftest en langt mere væg-
tig konstituent i et tidsskrifts selvforståelse og -præsentation end
det, der officielt måtte være tidsskriftets erklærede målsætning.
Det er der flere gode grunde til. For det første giver temaet form
til redaktionens arbejde. Det opsøgende arbejde, der skal til for at
få stof til et nummer, får en indlysende retning og motivation,
som ellers kunne være uklar for læseren, og redaktionsarbejdet –
redaktionens funktion i forhold til tidsskriftet – tydeliggøres af
den ramme, temaet sætter for det enkelte nummer. For det andet
er det lettere at præsentere (og sælge) et tidsskrift, hvori de en-
kelte artikler har en fællesnævner: En overordnet titel fungerer
ganske enkelt langt bedre som *hook line* end en hel indholdsfor-
tegnelse. Og endelig gør et tema det betydelig nemmere at skrive
et forord.

PASSAGE danner normalt ikke nogen undtagelse herfra. Det
mener vi ikke, der er nogen grund til at beklage, men stadig må
vi erkende, at vi ganske ofte får artikler i hænde, som ganske en-
kelt ikke falder inden for rammerne af langtidspanlægningens
temabundethed; miscellanea om ting og sager, der ikke lige står
på vores liste, men som ikke desto mindre er yderst trykværdige.
Det forsøger vi at forholde os til ved fra tid til anden at trykke et
temafrit nummer.

Alligevel kan vi dog ikke sige os fri for visse formationer
blandt de artikler, vi har valgt at trykke – en vis intertekstualitet
i en mere triviell forstand, end man normalt bruger ordet. Den
mest indlysende af disse har vi taget konsekvensen af, og første
del af nummeret danner således en lille sektion for sig med ben-
jaminiana. Rainer Nägele vil gennem læsningen af konstruktion-
ernes plads i en modernistisk tradition forsvare læsningen mod
angreb fra forskellige etikker, der ifølge ham er en langt større
trussel mod læsningen end nye elektroniske teknologiers frem-

apod
ge-fod)

march. Med udgangspunkt i Freud, Kafka og Benjamin fremlæser han et begreb om konstruktioner som et grundlæggende og uomgængeligt moment i enhver spekulation og analyse. I den korte tekst „Hvad er det episke teater“ analyserer Walter Benjamin 'stykkeskriveren' Bertolt Brechts episke teaterform, ikke som et brud med det dramatiske teaters tradition men som en videreførelse heraf hinsides den aristoteliske katarsis, „affekternes bortkørsel ved indføling i heltens bevægende skæbne.“ Den brechtske accentuering af iscenesættelsen, af scenen som podium, bliver netop det, der fører affekterne ud over scenens rum, og giver dem en effekt i tilskuerens og skuespillerens politiske virkelighed. Skæringspunktet mellem det politiske og det æstetiske er ligeledes centralt i Christopher Prendergasts læsning af *korrespondancerne* hos Benjamin. Korrespondancerne som doktrin forbindes normalt med Baudelaire, men Prendergast afsøger dem først og fremmest i forlængelse af en sektion af *Passageværket*, hvor Benjamin læser allegoriens funktion hos den ultra-konservative politiske tænker Joseph de Maistre. Til sidst i sektionen med benjaminiana causerer Gitte Broeng Kristensen over Benjamin som bogsamler. Bibliofilien som kærlighed til bogens materialitet, dens fysiske særegenhed, afsøges i forlængelse af Benjamins lille tekst *Ich packe meine Bibliothek aus* og kontrasteres med bibliomanien, en nært beslægtet men af natur ganske anderledes tilstand.

Christian Bank Pedersen analyserer i sin artikel „Selvets fragmenter“ den autobiografiske referentialitet hos Franz Kafka. Hermed skal ikke forstås autobiografien som genre men som form, som et moment i skriften hvor navnet Franz Kafka indgår i en vedvarende positionel og temporal transformation, hvor forfattersubjektet beskærer sig selv til og i litteraturen. For at afdekke dette moment undersøger Bank Pedersen relationerne mellem Kafkas litterære værk og hans dagbøger og optegnelser. I „Kierkegaard & Nietzsche & Slavemoralen“ sammenstiller Jacob Bøggild disse umage filosoffer og fremlæser herigennem en vis lighed i den måde de – begge i opposition til Hegel – forholder sig til slavemoralen og dens modsætning, enerens ret til at handle i overensstemmelse med sin vilje. Jørn Boisen tager i

„Myteanalyse – analysemyte“ Lévi-Strauss og strukturalismen op til revurdering. Hovedtesen er, at Lévi-Strauss' forsøg på med lingvistikken som metodisk grundlag at gøre antropologien videnskabelig grundlæggende ikke lever op til lingvistikkens egne fordringer for videnskabelighed, og at den strukturelle antropologis status som videnskabelig derfor ikke kan føres tilbage på andet end Lévi-Strauss' position som uomgængelig reference inden for en humanistisk videnskabsdiskurs. Endelig skriver Karen-Margrethe Simonsen i „Litteraturteori i en post-Teoretisk tid“ om teoriens status i samtidens litteraturkritik. Der findes i dag to retninger inden for litteraturteorien: En emancipationsfortælling hvor teorien hævdes at være død, i og med at den er unødvendiggjort, og en forfaldsmyte hvor teorien siges at være blevet hyperteoretisk, hvorved den har unddraget sig sit videnskabelige fundament. Med udgangspunkt i tidens mest fremherskende teoretiske retninger søger Simonsen at fastholde teoriens relevans inden for litteraturvidenskaben.

Det næste nummer af PASSAGE handler om essayets form.

Red./Søren Dahl Mikkelsen